

Raadsvoorstel

Datum vergadering: 12 juni 2025
Agendapunt: 3
Onderwerp: Vaststellen Kadernota gemeente Bernheze 2026-2029
Portefeuillehouder: wethouder Rien Wijdeven

Heesch, 22 april 2025

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2026-2029, een document dat u als gemeenteraad de mogelijkheid biedt om koers te bepalen en onze ambities voor de komende jaren te realiseren.

Ondanks de financiële uitdagingen die voortkomen uit de aangekondigde rijkskortingen, blijven we investeren in de kracht en ontwikkeling van onze gemeente. Hiermee kunnen we onze kernambities blijven waarmaken, namelijk we blijven Bouwen, we blijven Werken aan veerkacht vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid en we doen het Samen. Dit alles vanuit de visie dat we een ontwikkelgemeente zijn waar het goed wonen, werken en leven is.

Onze financiële koers

Vanaf 2026 ontvangen gemeenten minder geld van het Rijk als gevolg van het zogenoemde 'ravijnjaar'. Terwijl veel gemeenten (forse) rode cijfers zullen laten zien, heeft Bernheze tijdig maatregelen getroffen waardoor we het ravijnjaar relatief makkelijker kunnen overbruggen.

We hebben de volgende acties ondernomen:

- Door verstandig om te gaan met onze middelen en de afgelopen jaren niet alle Rijksinkomsten volledig in te zetten, hebben we een buffer opgebouwd om het ravijnjaar gedeeltelijk te overbruggen.
- In het najaar hebben we onder begeleiding van een extern bureau een begrotingsscan uitgevoerd om mogelijke ombuigingen in beeld te brengen.
- Met de Nota reserves en voorzieningen hebben we onze verschillende potjes kritisch tegen het licht gehouden en waar mogelijk afgebouwd.
- Bij elke (tussentijdse) bijstelling van onze begroting beoordelen we onze budgetten op noodzaak en toereikendheid, waardoor we in de 2de tussentijdse rapportage 2024 een structureel voordeel konden inboeken.

Uw raad heeft zich hier ook over uitgesproken en dit beleid ondersteund. Zonder dit beleid waren de gevolgen van het ravijnjaar significant moeilijker te overbruggen geweest.

Onze uitdagingen

Het ravijnjaar heeft voor onze gemeente echter ook uitdagingen om tot een sluitende Kadernota te komen. Ook wij voelen de gevolgen daarvan. Om (forse) ombuigingen te voorkomen die onze inwoners en ondernemers direct raken stellen we het volgende voor:

- De inzet van onze reserves voor incidentele uitgaven.
- De inzet van een deel van het surplus van onze reserves om structurele lasten van onze wensen voor de komende vier jaar te dekken.
- Het doorvoeren van een beperkt aantal ombuigingen waarbij we niet inboeten op ons voorzieningenniveau, zoals verlenging van afschrijvingstermijnen.

- Uitstel van investeringen, mede gezien de ervaring dat we onze ambities niet altijd kunnen waarmaken.
- Een beperkte stijging van de OZB van 5%, naast een correctie voor de inflatie van 2,7%.

Sluitende Kadernota

Wij leggen u een sluitende Kadernota voor met een evenwichtige verdeling van de lusten en de lasten. Daarnaast zijn we erin geslaagd nog ruimte te houden voor het opvangen van financiële fluctuaties (schommelingen in de Rijksinkomsten) en investeringen waarmee we nog geen rekening hebben gehouden (o.a. sportpark Heeswijk-Dinther, project De Misse 2-4-6, rondweg Nistelrode en Heeswijk-Dinther, verduurzaming).

Dankzij onze aanpak presenteren wij een Kadernota met een positief saldo in alle jaren, met uitzondering van 2027, waarin een beperkt tekort van € 25.000,- wordt voorzien. Dit is een teken van een stabiele en toekomstbestendige financiële huishouding.

We nodigen uw raad uit aan te geven wat u belangrijk vindt bij de nadere uitwerking van de begroting. Wij zullen deze input gebruiken bij de doorvertaling van de Kadernota in de begroting 2026-2029.

Voorstel

1. De Kadernota 2026-2029 vast te stellen als richtinggevend document voor het opstellen van de begroting 2026-2029.

Argumenten

1.1 Kaderstelling is een kerntaak van de raad

Met de vaststelling van de Kadernota kan de raad richting geven aan het beleid en de begroting. De raad kan op deze wijze (vroegtijdig) richting geven aan de op te stellen begroting.

1.2 Ondanks de tegenwind uit Den Haag blijven we investeren in de kracht en ontwikkeling van onze gemeente

De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. De provinciaal toezichthouder toetst dit. In afwijking van de laatste jaren zijn wij erin geslaagd een structureel sluitende Kadernota te presenteren, waarmee een goede basis is gelegd voor een structureel sluitende Programmabegroting 2026-2029. Daarnaast hebben wij ruimte gevonden om te blijven investeren in de ontwikkeling van onze gemeente.

We presenteren een Kadernota met alle jaren een positief saldo, met uitzondering van 2027, waarin een beperkt tekort wordt voorzien.

2026	2027	2028	2029
-236.000	25.000	-250.000	-771.000
Overschot	Tekort	Overschot	Overschot

1.3 De uitkomsten van de Meicirculaire 2025 nemen we mee in de uitwerking van de Programmabegroting 2026-2029

De meicirculaire ontvangen we eind mei, soms pas begin juni. Hierdoor kunnen we de uitkomsten van deze circulaire niet in de Kadernota meenemen. De gevolgen van deze circulaire worden zo snel mogelijk na ontvangst door middel van een notitie ter informatie aan u gepresenteerd.

Op 16 april heeft het kabinet tijdens het Overhedenoverleg aangegeven de financiële zorgen van gemeenten te delen. Door het kabinet is toegezegd dat in de Voorjaarsnota substantieel extra middelen voor gemeenten zijn opgenomen. De VNG geeft dan ook aan voorzichtig optimistisch te zijn. Uit de meicirculaire die we eind mei zullen ontvangen zal blijken met hoeveel geld het kabinet het ravijn gaat dempen.

In de voorliggende Kadernota hebben we hier echter nog geen rekening mee gehouden maar dit zal worden verwerkt in de begroting 2026-2029.

De septembercirculaire 2025 ontvangen we pas in de 2de helft van september 2025. We zullen de uitkomsten tijdig met u delen zodat u deze mee kunt nemen in de besluitvorming van de begroting in november 2025.

1.4 Inzet reserves vanwege onze solide vermogenspositie

De vrij besteedbare reserve bedraagt ± 25 miljoen en onze solvabiliteit bedraagt ruim 60%. We kunnen hierover vrij beschikken en hebben deze in de Kadernota ingezet waar mogelijk is om onze ambities uit te voeren.

Vanaf 2024 is het voor het eerst mogelijk maximaal 10% van het surplus in te zetten voor het dekken van structurele lasten. Dit met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. In deze Kadernota maken we van deze mogelijkheid gebruik.

We zetten in de Kadernota voor de periode 2026-2029 jaarlijks € 270.000,- in. Dit bedrag hebben we gebaseerd op 5% van het gemiddelde overschot op de jaarrekeningen 2018-2024 (€ 5,4 miljoen). Uit voorzichtigheidsprincipe hebben we 5% van dit gemiddelde overschot ingezet. We hebben dit principe gehanteerd, gezien de fluctuaties in de Rijksinkomsten en de toekomstige investeringen waarmee we in deze Kadernota nog geen rekening hebben gehouden. Ook kunnen deze middelen niet onbepaald in omvang en tijd worden ingezet. We willen waken voor het te stevig in te zetten van deze middelen voor een (te) structurele opgave omdat dit toekomstige financiële discussies 'verzwaart'. De situatie kan namelijk in dat geval ontstaan dat in de toekomst nieuwe, aanvullende dekking gezocht moet worden.

Vervolg

Indien u voorafgaande aan de raadsvergadering technische vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om deze uiterlijk maandag 12 mei 2025 om 12.00 uur per email (griffie@bernheze.org) bij de griffier in te dienen.

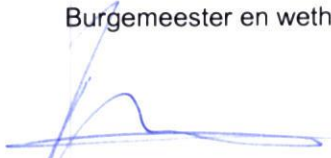
Evaluatie

De Kadernota maakt onderdeel uit van de planning en controlcyclus. Dit proces stelt de raad in staat om kaders te stellen, te controleren en bij te stellen. De begroting, tussentijdse rapportages en de jaarstukken zijn de andere instrumenten in dit traject.

Bijlage(n):

- Kadernota 2026 - 2029

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Mark de Man
burgemeester